

Lajinkuvauksen julkaiseminen Alalajien ja sukujen kuvaaminen

Eläinmuseo
17.3. 2005

Aineisto

- tulee ilmoittaa julkaisussa
 - ei sääntöjä vaan ohjeita (vaihtelua sarjojen välillä)
- Alkuperäiskuvaus
- tutkittu aineisto on yleensä nk. tyyppimateriaali (uudet ja/tai vanhat aineistot)
- Muut lajinkuvaukset
- jos vähän aineistoa se liitetään yleensä kuvauksen yhteyteen
 - jos paljon aineistoa se voidaan ilmoittaa myös erillisessä liitteessä sekä kartalla
- Aineisto muodostaa oman kappaleen tekstissä, "material examined, specimens examined, material"
- Ilmoitetaan: löytöpaikka, aika, kokoelma, löytäjä, mahd. luettelonumero, mahd. tärkeät biol. tiedot

Julkaiseminen

Julkaisun määritelmä:

- julkinen, avoin, tarkoitettu tieteelle
- olla saatavissa (ilmainen/ostettavissa)
- olla monistettavissa (useita samanlaisia kappaleita)

Erityisvaatimuksia

- Kasvitieteessä latinankielinen diagnoosi
- v. 1999 jälkeen oltava tyyppi designaatio sekä tyyppin säilytyspaikkailmoitus
- v. 1930 jälkeen oltava sanallinen kuvaus tai viite sellaiseen
- v. 1960 jälkeen var., forma ja morffi – kuvauksilla ei ole merkitystä nimistöllisesti

Julkaisemisen päävaiheet

- valitse kirjoitukselle sopiva sarja
- seuraa ko. sarjan ohjeita
- revidoi kirjoitusta laadinnan aikana
- mieti otsikkoa (lyhyt, ytimekäs) ja abstraktia (tiivistelmä missä keskeiset asiat esitetään)
- postita käsikirjoitus
- usein saat vastaanottoilmoituksen sarjan toimittajalta
- sisällön tarkistus (sarjan toimittaja hoitaa)
- arvio käsikirjoituksestasi: hyväksytyt/hyväksytyt muutosten jälkeen/hylätty
- vedokset ja eripainokset
- julkaisu ilmestyy

Alalaji

Määritelmä: paikallinen, maantieteellisesti erillään oleva lajin populaatio, joka on esim. ulkonäöltään poikkeava; yksilöt pystyvät risteytymään normaalisti lajin muiden yksilöiden kanssa

- lajinsisäinen tutkimus tavallista
- hyvin tunnetussa ryhmässä on mahdollista rajata alalajeja
- voi olla merkitystä lajisuojelussa (eri kehityslinjoja lajin sisällä)

Isolaatio on tärkeä edellytys alalajin syntyemiselle – nk. allopatrinen tai maantieteellinen alalaji

- populaatiot elävät erillään toisistaan

Apomiktiset lajit kasvitieteessä

- nämä lajit lisääntyvät yleensä suvuttomasti

Alalaji nimistösäännöt

- kolmiosainen: suku-laji-alalaji
- alalajin rajausta, kuvaaminen ja nimeäminen johtaa kahden alalajin syntymiseen:
 1. Uusi alalaji
 2. Lajinimeä kantava alalaji

Vanhan lajin jakaminen alalajeihin ei aina tarvitse uutta alalajinimeä mikäli on olemassa aikaisempia kuvauksia, jotka pätevät uusiin alalajeihin

Sukukuvaus ja revisio

- määrittely epäselvä, vaihtelee
- kooste usein toisiaan muistuttavia lajeja
- yhdennäköisyys tulee johtua sukulaisuudesta eikä sopeutumisesta
- suvun jäsenillä yhteinen kantalaji
- sukunimellä suuri merkitys nimistöasioissa
- sukujen välillä esim. rakenteellisesti "tyhjä alue" (gap)
- sukujen lajimäärät vaihtelevat
- monotyypinen suku: yksi laji

Sukukuvaus

- sukutuntomerkki epämääräinen käsite
- suvulle on tunnusomaista joukko valittuja ja sukua yhdistäviä tuntomerkkejä (kaikilla lajeilla ei tarvitse olla kaikkia näitä ominaisuuksia)
- sukunimet ovat uniikkeja: kirjoitetaan suurella alkukirjaimella

Sukutason julkaiseminen

- merkitään esim. nov.gen., new genus
 - nimi tulee olla uniikki
 - liitä sukudiagnoosi
 - tyyppilaji designaatio: genotyyppi
 - etymology: nimen selitys
- Sukutason lajistosiselvitykset, revisiot, johtavat usein uusiin sukuihin